

קדשי קדשים יש בהם מעילה (קדשי ה'), ונפסלים ביציאתם מן העזרה, ואינם נאכלים אלא לזכרי כהונה בלבד. (... ואכלוה מצות אצל המזבח כי קדש קדשים הוא. ואכלתם אתה במקום קדוש כי חקך וחק בניך הוא מאשי ה'...).

ב. שלמי יחיד – קדשים קלים.

מלבד החלקים הקרבים על המזבח; האימורים לאחר זריקת הדם, והדם עצמו – קדשי קדשים הם (רש"י לעיל ג: ולהלן נו: עפ"י הגמרא להלן פט. ומעילה טו).

שלמי ציבור – קדשי קדשים.

ג. שלמי ציבור הוקשו לחטאת (ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת... ושני כבשים) – שאינם נאכלים אלא לזכרי כהונה, כחטאת (אבל לענין מתנות הדם – אין להקישן לחטאת, לפי שנתמעט בה אתה. תוס'). והוקשו לעולה (על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם) – מה עולה בצפון אף הם בצפון.

ד. קרבן התודה ואיל נזיר, זמן אכילתם ליום ולילה בלבד ולא שני ימים ולילה כשאר שלמים. התודה ואיל הנזיר באים עם חלות ורקיקים אשר חלק מהם מורם לכהנים והשאר לבעלים. (ואין הבדל לענין זמן האכילה, בין המורם מהם לכהנים, בין שאר הבשר הנאכל לבעלים).

ה. כל העזרה כשרה לשחיטת קדשים קלים, מלבד אחורי פתח אהל מועד, כי לא נתרבו אלא הצדדים ולא צדי צדדים (לפני אהל מועד). ולכך עשו פתחים ולולים, בבית החליפות ובקדש הקדשים, כדי שייחשבו צדדים ולא צדי צדדים.

ואם אותם פתחים היו מוגפים, לכאורה הוי 'צדי צדדין' ואינו כשר לשחוט שם. (עפ"י זבח תודה). לשכות הבנויות בעזרה, אין כשר לשחוט בתוכן, אפילו תוכן קדש (רש"י). לדעה אחת נתמעטו מקרא, ולדעה אחרת א"צ מיעוט מיוחד לכך).
ואם רואה מתוך הלשכה את פתח ההיכל – כשר (פנים מאירות. ואולם מה'זבח תודה' משמע לכאורה שאין הבדל, וכל שאין הלשכה כנגד פתח ההיכל פסול אפילו אם רואה משם).

ו. דלתות נעולות או מוגפות (גם אם יש בהם נקב. עתוס' נו סע"ב) – פסול. וילון פרוש על הפתח – כשר. גובה המפסיק – נסתפקו בדבר. הרמב"ם השמיט דין גובה.

ז. מפורש במשנה שאשת כהן אוכלת בחזה ושוק.

וכבר התחבטו בדברי הירושלמי (יבמות פרק 'הערל' ה"ו). ויש שפרשו שארוסה אינה אוכלת חזה ושוק (ע' אור שמח תרומות ו, ג; קהלות יעקב קדושין ה, א; זכר יצחק כו).

דף נו

פד. א. מהו שטח העזרה שנתקדש בקדושת 'מחנה שכינה'?

ב. מה דין החלונות ועובי החומה של חומות העזרה, וכן דין הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש – לענין שחיטת קדשים קלים ואכילת קדשי קדשים, ולענין חיוב כניסה בטומאה לשם?

א. שטח העזרה הוא קפ"ז אמה (ממזרח למערב; עזרת ישראל (11), עזרת כהנים (11), מקום המזבח (32), בין המזבח לאולם (22), היכל (100), אחורי הכפורת (11)), על רוחב קל"ה.

ב. החלונות ועובי החומה (מלמעלה) – כלפנים.

הלשכות הבנויות בחול ופתוחות לקדש – הכהנים אוכלים שם קדשי קדשים (... בחצר אהל מועד יאכלוה – ריבתה תורה חצירות הרבה). מלבד בימי המילואים, נצטוו על אכילה פתח אהל מועד דוקא.

אפשר הוא הדין לשאר קדשי שעה (ע' יחזקאל מב; משך חכמה תצוה כט, לג ד"ה יומא).

ואולם לענין חיוב טומאה, וכן לענין שחיטת קדשים קלים – אין דינם כתוך העזרה, ואפילו הלשכות שכנגד פתח העזרה.

א. מדרבנן דינם כקודש לענין כניסה בטומאה. כן מבואר מפשטות הסוגיא. ויש מי שכתב

שלמסקנא אף מדרבנן אינן כקודש לענין זה (חק נתן בדעת הרמב"ם. ואילו ביד דוד דייק מלשון

הרמב"ם שמדרבנן הריהו קודש).

ב. ישנם תנאים הסותרים שלשכות הפתוחות לקודש – תוכן קודש לכל דבר (ע' תוספתא מעשר שני

ב, יד ובהגר"א; ר"ש ורע"ב מעשר שני ג, ח).

ג. יש מי שכתב שמצות עשה של שילוח טמאים קיימת באותן לשכות (ע' בשו"ת אור שמח מד).

ד. יש להסתפק על דם שיצא לשם, האם נפסל משום 'יוצא' (עפ"י אור שמח בית הבחירה ו, ח). וע"ע

במשך חכמה צו ו, כ).

ה. ישיבה באותן לשכות – אסורה כמו בעזרה (עפ"י תוס' יומא כה. ח). ונראה שאינו אלא איסור

דרבנן (מנחת חינוך שסב, ג).

ו. השוחט שם, האם חייב משום 'שחוטו חוץ' – בספר מנחת חינוך (קפוה) נסתפק בדבר. ובחזון

איש (קדשים כ ב), ה) כתב שפטור.

לשכות הפתוחות לקודש ולחול; לשכות שבירושלים ובהר הבית – ע' בפסחים פו.

פה. א. דם קדשים שלא נזרק, אימתי הוא נפסל? מתי נפסלים הבשר והאימורין?

ב. האוכל בשר שלמים, אור לשלישי לזביחה – מה דינו? ומה דינו של המחשב בשעת הזביחה לאכול באותו זמן?

א. הדם נפסל בשקיעת החמה. ואין מועילה בו לינה בראש המזבח להכשיר זריקתו למחר (כפרש"י).

רבנו תם פרש שהדם נפסל כבר בתחילה השקיעה, אע"פ שלענין שאר הלכות עדיין יום הוא,

מגזרת הכתוב. ואין שיטה זו מוסכמת (ע' שאגת אריה יו. וע"ע בחדושי ר' אריה לייב מאלין כה, בבאור

שיטת ר"ת).

הבשר, תום זמן אכילתו לאחר יום ולילה, ובשלמים – בשקיעת החמה של היום השני. ומכל מקום אינו

נשרף אלא ביום.

י"א שנאסר כבר בתחילת השקיעה ביום השני. ויש חולקים. (ע' ברכת הזבח; פנים מאירות; חדושי

רא"ל סוסי" כה; שעורים לזכר א"מ ח"א עמ' קיא).

האימורין נפסלים בלינה בעלות השחר שלמחרת הקרבת הקרבן (כשהיו באותה שעה למטה מן המזבח).

ב. לדעת חזקיה, כיון שלא נותק בשר השלמים לשריפה עד בקרו של היום השלישי – הלכך האוכלו לאור

שלישי פטור. וכן המחשב על אכילתו לאור שלישי – לא פסלו. ולדעת ר' יוחנן – חייב ופסול. ותניא כוותיה.

וכן פסק הרמב"ם (פסוה"מ יח, י. ותימה במש"כ בפנים מאירות' להלן צו: שהלכה כחזקיה).

פו. הבכור, המעשר (בהמה), והפסח – מי הם אוכליהם, מתי והיכן?

הבכור נאכל לכהנים, המעשר – לכל אדם. הפסח – למנויו.
הבכור והמעשר נאכלים בכל מאכל לשני ימים ולילה שביניהם. הפסח נאכל צלי בלבד, ואינו נאכל אלא בלילה, עד חצות. יש אומרים שעד חצות מדאורייתא (ראב"ע, וכן דייקו (נ): ממשנתנו. וכן דעת רבי אלעזר בברכות ט.). ויש אומרים מדרבנן (רבי עקיבא ורבי יהושע שם), כדי להרחיק את האדם מן העבירה). כתבו התוס' שהלכה כראב"ע. ואילו הרמב"ם (ק"פ ח) פסק כרבי עקיבא. שלשתם נאכלים בכל העיר – לפנים מחזמות ירושלים.

דף נז

פו. א. מתן דמים של בכור מעשר ופסח, כיצד?

ב. מנין שהבכור נאכל לשני ימים ולילה, ומנין שניתן לכהן בתמותו או במומו?
ג. האם ניתן ללמוד מן הלמד בקדשים, דבר שבמקצתו הוא נלמד במקומו, ובמקצתו הוא למד ממקום אחר?
א. לתנא דמתניתין, שהיא דעת ר' יוסי הגלילי (כפרש"י), הבכור והמעשר והפסח דמיהם ניתנים בזריקה על המזבח, כנגד היסוד – מתנה אחת. ואילו לרבי עקיבא ולרבי ישמעאל (לז) – הפסח בשפיכה (וע"ש).

ב. הבכור נאכל לשני ימים ולילה, שהוקש לחזה ושוק של שלמים מובשרם יהיה לך כחזה התנופה וכשוק הימין. ור' עקיבא דרש מיתור יהיה לך – הוסיף הכתוב הויה אחרת בבכור, שיהא דינו בשני ימים ולילה (ולא נקישנו לתודה ליום ולילה). ואילו רבי ישמעאל אומר שאין צורך בכך, שהרי תודה גופה נלמדת משלמים, ואינה חוזרת ומלמד בהקש).

גם בכור בעל מום ניתן לכהן; לר' ישמעאל למדים זאת מיתור יהיה לך – הויה נוספת. ולרע"ק למדים מובשרם – אחד תם ואחד בע"מ.

ג. בגמרא פרשו מחלוקת רבי עקיבא ורבי ישמעאל, האם 'הימנו ודבר אחר' (= דבר שמקצת ממנו נלמד במקומו ומקצתו ממקום אחר), נחשב כדבר הלמד ממקום אחר שאינו חוזר ומלמד, אם לאו. משמע מרש"י שאם ההקש נצרך ללימוד דברים המפורשים במקומו – שוב ניתן ללמוד ממנו גם דברים שנלמדו ממקום אחר לדברי הכל [לפי האבעית אימא' עכ"פ]. לא נקרא 'דבר הלמד בהקש' שאין למדים ממנו, אלא אם ההקש כולו בא לצורך הדבר הלמד. והתוס' תמחו על כך מכמה מקומות.